

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concure, inserțiuni și taxe de abonament se trimis administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Nr. 3563/1915.

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că petițiunile de primire în institutul nostru teologic din Arad, pe anul școlar 1915/16, au să fie înaintate subscrisului Consistor cel mult până în 3/16 august 1915, instruite cu:

1. Atestat de botez estradat în timpul cel mai recent.

2. Testimoniul școlar, prin care se dovedește că are pregătirea recerută prin regulamentul institutului.

3. Atestat de moralitate, dela oficiul parohial la care aparține, vidimat și de protoprezbiterul local.

4. Atestat medical despre starea sanitară și integritatea membrilor corporale.

5. Dacă petentul dela absolvirea școalelor medii s'ar fi dedicat altei carieri, ori a avut altă ocupațiune, atunci prin atestat dela oficiul parohial la care aparține, vidimat și de concernentul protoprezviter, are să dovedească ocupațiunea și timpul petrecut dela ultima frecvența școlară până în timpul de față.

6. Petițiunile au să fie provăzute cu timbru de una coroață, întru cât nu vor fi ajustate cu atestat de paupertate.

7. Petenții sunt avizați a scrie corect și legibil locul ubicațiunii și posta ultimă, apoi să alătore și mărci postale recerute pentru a li-se putea trimite rezoluția în scrisoare recomandată.

Arad, la 2/15 iulie 1915.

*Consistorul gr.-or. român
din Arad.*

Anunț școlar

la institutul teol.-ped. ort. român din Arad.

În 21 august (3 septembrie) conferința profesorală.
În 22 august (4 septembrie) lucrări scripturistice cu elevii privațiști din ambele despărțăminte. În 24 august (6 septembrie) examenele de corigență și private în ambele despărțăminte. În 25 august (7 septembrie) înscrieri în ambele despărțăminte. În 26 august (8 sept.) începerea prelegerilor. Întrucât însă s'ar ivi obstacole

în calea acestui program, noul program se va aduce de bună vreme la cunoștința tinerimii în foaia oficială diecezană „Biserica și Școala”. Facem atenți elevii, să se prezinte punctual la ora 8 dimineața în zilele programului ce-i privește, căci în lipsă își vor perde dreptul la anul școlar 1915/16.

Prelegerile se vor ține în localitățile ce se vor închiria în oraș. Elevii sunt avizați a se provădea pe spesele lor în oraș. Eventualele înlesniri ce se vor putea face din partea V. Consistor se vor aduce la cunoștința tinerimii în „Biserica și Școala”.

Competenții la despărțământul teologic au să-și înainteze petitele de primire direct la Veneratul Consistor gr.-or. din Arad până la termenul ce-l va fixa Veneratul Consistor la timpul său în „Biserica și Școala”. Aceste petite au să fie ajustate cu 1. Atestat de botez estradat în timpul mai recent. 2. Testimoniu școlar, prin care să dovedească că are pregătirea prescrisă de regulamentul pentru parohii. 3. Atestat de moralitate dela oficiul parohial, la care aparține, vidimat și de protoprezbiterul tractual. 4. Atestat medical despre starea sanitară și integritatea corporală. 5. Petițiunile au să fie provăzute cu timbru de una coroață, încât nu vor fi ajustate cu atestat de paupertate. 6. Petenții să scrie corect locul ubicațiunii și posta ultimă, mai departe să alătore și mărcile postale recerute pentru a li-se putea trimite rezoluția în scrisoare recomandată.

Petitele pentru primire în institutul pedagogic au să fie adresate direcțiunii.

Competenții au să se prezenteze la primire în persoană, și după posibilitate cu părinții ori tutorii lor.

Dela competenții în pedagogie se recere, ca să fie întregi corporalminte, să aibă auz muzical, să fie implinit deja al 14-lea an al etății, dar să nu fie trecuți peste 18 ani; să aibă testimoniul de pe clasa a IV-a gimnazială, reală ori civilă, extras de botez provăzut cu clauzula oficiului parohial, că aparțin și de prezent confesiunii ortodoxe. Atestat despre cetățenia ungară (honossági bizonyítvány) dela antistia comunală.

La înscriere să se prezinte fiecare elev cu testimoniul anului precedent. Taxa de înscriere ș. a. didactrul, taxa medicală, fondul bibliotecii, fondul tinerimii, fondul tipăriturilor, societatea de lectură, e la despărțământul teologic pentru elevii ordinari 51 cor. 40 fil., iar pentru privațiști 54 cor. 40 fil., la despărțământul pedagogic pentru elevii ordinari 24 cor. 40 fil., iar pentru privațiști 34 cor. 40 fil.

În legătură cu aceasta se aduce la cunoștința privațiștilor din despărțământul teologic, că de privațiști vor fi considerați și vor fi admiși la examenul dela finea anului școlar numai aceia, cari primiți de Veneratul Consistor la curs privat se vor anunța ca atari pentru înscriere la termenul înscrierilor fixate în acest anunț și vor achita didactrul prescris.

Ceice nu s'ar prezentă la examen cu finea anului școlar pentru care a achitat didactrul nu-și mai pot

formă pretenziune asupra didactului achitat, ci li-se dă voie a se mai înscrie odată la începutul anului școlar proxim, având a achita din nou didactul prescris, iar întrucât nici cu finea acestui an școlar nu se lor supune examenului, sau dacă făcând unul sau două examene finale și își întrerup studiul pe mai mult timp ca un an, își perd dreptul de a mai putea fi înscriși a face examen, de pe cursul ori cursurile ulterioare la teologie.

Pe lângă acestea numai acel elev privatist va fi admis la examen, care va produce atestat de conduită, despre mărtuirsiere și împărtășirea cu Sfintele Taine în postul Nașterii și al Învierii Domnului.

Directiunea.

Reforme.

IV.

Marele scriitor și educator Tolstoi zice: „Mens sana in corpore sano“ se poate că a fost odinioară un adevăr incontestabil, astăzi însă, e chiar contrariul acestei maxime adevărat. Numai un suflet sănătos poate susține corpul sănătos, numai și numai o viață morală cuprinde în sine condițiile unei vieți sănătoase; *lucrul, nutremântul simplu, abstenență și cumpătarea*¹⁾. Și ca să mergem dela inferior la superior, domnul nostru Isus Christos zice bolnavului dela lacul Betesda după ce acesta s'a vindecat: „Iată te-ai făcut sănătos, de acum să nu mai păcătuești, ca să nu ți-să întâmple ceva mai rău“ (Ioan c. 5 v. 14.). Va să zică însuși fiul lui D-zeu, domnul nostru Isus Christos și unul dintre cei mai mari cugetători ai omenimei ne spun că sufletul este centrul omului și că starea acestuia va hotărâi sănătatea și puterea de muncă a corpului, apoi că lumina sau întunerecul sufletului dă valoarea vieții unui popor sau individ. Istoria, cel mai mare dascăl al vieții, ne dovedește pe deplin adevărurile acestea. Germania, care ține astăzi în mod minunat piept cu toate popoarele, nu are numai o armată puternică, ci și un sistem de școli admirate de toată lumea și foarte muncitoare. În timp de pace a muncit în cea mai nobilă emulațiune alături de soldați și generali, învățătorii și pedagogii distinși.

Dacă e așa de perfectă și admirabilă disciplina în armata germană, aceasta este posibilă numai pe baza educațiunii sufletelor făcută în întreg decursul păcii de către învățătorii și educătorii neamului lor. Numai o organizație externă fără o strictă disciplină internă sufletească nu ar putea face un trup și un suflet din marele popor german, împărțit și dânsul în atâtea partide și confesiuni în vremuri de pace. Așa stau lucrurile la Germani, și așa trebuie să fie la oricare alt popor. Civilizația, — înțelegând sub acest

cuvânt, complexul tuturor formelor externe de viață, — fără cultura internă, nu poate produce roade binecuvântate în sânul societății omenești. Marele pedagog al zilelor noastre Foerster zice: „Noi trăim în veacul reformelor“.

Dară că în ce măsură au pierdut oamenii darul de a judeca ce este esențial și mai însemnat și ce nu, se vede din felul de a face reformele. În loc de a pune pe planul întâi *sforțarea de a curăți internul și de al libera de egoism, se dedică cu tot zelul formalităților externe, jertfindule acestora curățirea și adâncirea vieții sufletești.*²⁾ În păcatul acesta, de a da mai multă atențiune formelor externe decât cultivării vieții sufletești, am căzut și noi. Toată energia noastră am cheltuit-o pentru dobândirea unor organizații externe, lăsând la o parte tratarea mai temeinică a chestiei religios-morale.

Voi să ilustrez afirmațiunea aceasta numai prin două fapte concrete.

Cu ocaziunea restaurațiunilor bisericesti s'a petrecut următorul fapt într'o comună mică. Credincioșii noștri la alegerea de comitet s'au grupat în două tabere și cum e natural, una a învins la votare iară ceialaltă a pierdut, dar nu s'a mulțămît cu atâta, ci a încercat să nimicească alegerea cu proteste făcute până la metropolie. Și după ce nici pe calea aceasta nu au ajuns la rezultat au început să amenințe, că dacă nu li-se face pe voie, — egal că au drept sau nu au drept, — ei vor trece la altă biserică. Preotul de acolo după ce a observat, că oamenii aceștia o să-i tulbure toată turma, i-a chemat la sine. Bine dragii mei, — le-a zis dânsul, — voi sunteți creștini, să-mi spuneți voi mie ce legătură aflați voi între alegerea unui comitet pus pe 3 ani și între credința voastră în D-zeu! Voi aveți copilași de cari vi atât de drag și bunul D-zeu le va da lor minte și sănătate, nu dacă voi veți fi membrii în comitet, ci dacă veți fi creștini buni și cu inima curată.

Voi aveți holde pe care trebuie să le munciți un an întreg și a căror rod depinde dela mila lui D-zeu, care nu se va uita că voi a-ți pierdut la alegerea de comitet, ci va căuta să vadă cum e sufletul vostru, D-zeu va voi să vadă că cercetați voi sfânta biserică și vă împărtășiți cel puțin odată în an cu sf. taine. Dară durere vorbele blânde și inimoase ale părintelui, nu au avut efect. Nemulțămîți pentru un capriciu al lor sau rupt dela sânul bisericei strămoșești, și-au lăsat mormintele și credința pentru ambiția zădărnicită de a ajunge »domni«. Al 2-lea caz. Un coleg tânăr î-mi spune cu desperare că în comuna lui să răspândesc nazarinenii în mod uimitor.

¹⁾ Foerster : Schule und Charakter p. 393.

²⁾ Foerster: Jugendlehre, p. 3.

Cu toată puterea sufletului meu lucru, dar e în zadar, comuna aceasta a fost vre-o 20 de ani dearândul teatru de certe și de sfezi urâte. Oamenilor mei nu le vine să creadă că biserica noastră trecută prin atâtea suferințe și jertfe poate fi și loc de rugăciune și înălțare sufletească, pentrucă ei 20 de ani dearândul au votat și s'au sfădit în casa lui D-zeu. Mie î-mi face impresia, zicea tînărul coleg, că în multe sate, biserica noastră să aseamănă foarte bine cu un organism slăbit de multe morhuri pe care doftorii veniți mai târziu, — fie aceștia cât de abili, — numai cu mari greutate o vor putea-o aduce în stare sănătoasă.

Acestea sunt numai 2 cazuri cari aruncă din destul lumină asupra fapturilor cum înțelege poporul nostru de jos legile bisericesti dar un studiu serios și cuminte despre viața noastră bisericască, ne-ar mai putea aduce sute de exemple din cari s'ar învedera cum am pierdut noi mii de credincioși și prin ei însămnate mijloace materiale necesare susținerii bisericii și școalei *pentru niște hărțueli netrebnice și în general pentru concepția greșită ce o are din nefericire poporul nostru despre biserică și despre legile ei.*

Se poate dovedi negru pe alb și celor mai mari optimiști că dela introducerea legilor bisericesti încoace poporul nostru, țărani și intelectuali prea sau lipit de drepturi și prea au uitat de datorințe. Trebuie să fi foarte tare la inimă ca să nu te înduioșezi când vezi că de câtă muncă și energie sunt capabili oamenii noștrii înainte de orice soi de alegere și cât sunt de greoi și supărăcioși când e vorba de jertfe sau numai de datorințe față de biserica strămoșească.

Suntem departe de a afirma că legile noastre bisericesti, statutul organic și regulamentele, sunt cauza unor stări triste din biserica noastră, fiindcă acestea în sine luate sunt numai niște tipărituri inofensive, aceia ce acuzăm noi, este felul greșit de interpretare al acestor legi practicat până acum, noi protestăm contra duhului încuibat în sufletele noastre de a nu ne ridica la înălțimea morală, care o simbolizează biserica, ci din contră de a o face pre această după chipul și asemănarea noastră.

Și e sigur că formele vechi și formele noauă fără duh nou vor mări balastul extern ce zace astăzi pe sufletul bisericii noastre.

Noi cerem și pretindem în numele vitalității și a viitorului neamului nostru, *dela inteligența și fărănimea noastră*, pe lângă exercitarea drepturilor în biserică, o *intensivă viață religioasă-morală* fiindcă numai o viață religioasă-morală poate produce caractere și noi de caractere avem lipsă în primul rând nu de votizanti, alegători

și propunători. Iată ce zice Goethe: *Trebuie să mărturisesc că adevărate caractere în toată viața mea nu am aflat numai acolo unde a existat o strictă viață religioasă-morală.*³⁾

Caracterul care numai pe temelia unei vieți religioase-morale poate înflorii însămnă sănătate trupească și sufletească la un loc și de astfel de oameni sănătoși la trup și la suflet avem noi lipsă ca să putem dăinui și progresă ca neam.

O mentalitate și un duh nou vom putea infiltra în poporul nostru, dacă după modelul altor neamuri ne vom îngriji de o creștere corectă a generațiilor noastre tinere.

Tineretul nostru dela sate mai ales, dar și cela dela orașe e lăsat să crească în voia întâmplării neferit de atâtea influințe stricacioase ce îl amenință din toate părțile.

Noi cheltuim, ca un popor sărman ce suntem, sute de mii la an cu susținerea școalelor populare, dar nu ne interesăm, că ce s'a ales cu copiii ești din școală, le-a mai rămas ceva lor din idealismul și cultura primită acolo până la intrarea în viață. Ar fi bine se lăsăm să ni-se uște pădurile de fraze și să studiem serios cum î-și cresc, alte popoare mai înaintate în cultură decât noi, tineretul și să-i imitam și noi în măsura puterilor noastre.

Tineretul nostru dela sate după ce iese dela școală, afară de scris, cetit și socotit, uită tot ce a învățat cu desăvârșire și ajunge total sub influința părinților cu vederi foarte practice, a mediului și a opiniunii publice din sat de multe ori atât de păcătoasă. Ori cât au învățat băieții și fetele în școală să desprețuiască luxul, beția și alte obiceiuri rele totuși încetul cu încetul sub influința părinților și a mediului în care trăesc și le însuesc și ei. Bătrânii în satele noastre, bărbați și femei î-și lapadă portul î-și pocesc limba, iar tineretul face după ei. Dela 12—24 de ani când omul se formează pentru viața întreagă, tineretul nu stă sub controla noastră, el crește ca o plantă sălbatică iar noi ne mulțămim cu aceea că-i acordăm drepturile asupra bisericii și a școalei noastre, fără a cerceta că este acest tineret copt sau ba, pentru exercitarea acestor drepturi.

O veche maximă pedagogică zice: „al cui este tineretul al aceluia este viitorul“ și cred că aceasta maximă nu-și perde nimic din valoare, dacă o formulăm și în următorul mod: „cum este tineretul unui neam, așa va fi și viitorul aceluia“. Pentru aceia e de lipsă să creiem cât de grabă după modelul altor neamuri, societăți pentru tinerimea noastră sub pavăza bisericii, în cari apoi să creștem tinerii noștrii teafări la

³⁾ Din convorbirile lui Goethe cu Eckermann.

trup și suflet și să-i pregătim atât pentru viitoarele lor drepturi cât și pentru viitoarele lor datorințe. Pocăința și recunoașterea păcatelor din partea generațiilor bătrâne împreună cu o creștere rațională și religios-morală a generațiilor tinere ne va asigura progresul în cele interne fără de care un popor nu poate trăi.

X.

Defăimarea.

În viața de toate zilele, în lupta pentru existență, poate că nu e lovitură mai amară pentru omul cinstit și cu o oareșcare cultură a inimei, decât defăimarea venită din partea prietinelui. Simulează preținina cea mai curată, tu i-l crezi și te apropii sufletește tot mai mult de el, și când pari a fi mai convins de preținina sinceră a lui, te trezești că pe la spate a umplut un colț de feară cu defăimări la adresa ta.

Dar lăsăm prietenul și să vedem ce e însușirea lui: *defăimarea*.

Un contrast pronunțat al iubirii și dreptății, — cu cari datori suntem deaproapei nostru, — este defăimarea, presupunând o mare răutate a inimei. Nu este virtute care să nu aibă aversiune față de acest păcat, acărui mărime obiectivă variază conform scopurile diferite ce le urmărește. Adese-ori se face cu scopul direct de a submina pe deaproapele și zi cauza o daună însemnată. Pentru aceea ne provoacă sf. Scriptură a ne feri de dansa, numărându-o între păcatele cele mai mari. „Lapadă dela tine gura cea îndărătnică și buzele cele nedrepte depărtează-le dela tine“. (Pild. Solomon IV. 24.)

Câtă aversiune avea fericitul Augustin față de defăimare o documentează faptul, că în casa lui avea următoarea inscripție:

*Quisquis amat dictis absentum rodere vitam
Hanc mensam vetitam noverit esse sibi.*

Și a ținut atât de mult la avertismentul cuprins în aceste versuri, încât având odată ca oșpeți mai mai mulți episcopi, cari într-o convorbire glumeață au început să vorbească de rău pe unul, care nu era de față, — i-a întrerupt cu următoarele cuvinte: „Domnilor! Cetiți aceste versuri. Sau vor trebui ele șterse de acolo, sau convorbirea trebuie schimbată — altcum să nu mi-se ieie în nume de rău, — dacă mă voi depărta“.

Iară filosoful grec Teokrit, când a fost întrebat cari animale sunt cele mai răpitoare, a răspuns: În păduri, în munți și pustiri sunt lei, iar în sate și orașe sunt defăimătorii.

Toate exemplele cu privire la acest păcat — luate fie din viața de toate zilele, fie din sfânta Scriptură, — ne dovedesc că izvorul lui este în cazul cel mai bun o limbuție fără frâu și un grad anumit de lipsă de iubire. Dealtcum el însă el i-și are ca bază invidia, ura, gelozia, bucuria răutăcioasă, iubirea de argint și altele. În cazurile din urmă constituie fără îndoială greutatea unui păcat mare, iar în cazul prim amintit încă nu e scuzabil, pentru că Mântuitorul zice: „Întru aceasta vor cunoaște toți, că sunteți ai mei învățăcei, dacă ve-ți avea dragoste între voi“. (Ioan 13. 35.) iar cel-ce defăimă — fie din orice cauză — nu are dragoste.

În Grecia veche trăia un om oareșcare cu numele Zoilus, care se credea chemat a vorbi pe toată lumea

de rău și a nu cruța pe nimenea cu defăimările lui. Odată întrebat fiind de cineva, de ce face aceasta, a răspuns: Pentru că nu pot face oamenilor rău atât de mare cum a-și voi, cel puțin gura să-mi fie liberă, ca să-i calomniez și defăimez, căci ascultătorii nimic nu ascultă mai cu plăcere, decât defăimările și calomniile la adresa semenilor lor.

Deci răutatea inimii e izvorul și scopul acestui păcat, dela efeptuirea căruia nici o virtute nu poate scuza și pentru care nu este nimic sfânt în lumea aceasta.

Nici un păcat nu poate avea urmări bune și cu atât mai puțin defăimarea, pe care o putem asemăna cu o sabie cu trei tășuri care cu o singură împunsătură propduce trei răni adânci de odată. Ea rănește pe defăimător prin păcatul care-l comite, pe cel defaimat, care i-și pierde numele cel bun, sau suferă alte daune, și pe ascultători, pentru că fieștecare păcătuește ascultând cu plăcere — defăimarea altora.

Am zis că defăimarea e un păcat, dar tot cel-ce păcătuește — deci și defăimătorul — i-și va lua răsplata: Și Dumnezeu adeseori a pedepsit pe oameni pentru acest păcat. Maria, sora prorocului Moise vorbind de rău pe Moise înaintea lui Aaron, Dumnezeu a pedepsit-o cu lepră, de care a scăpat numai după șapte zile în urma rugăciunilor fierbinți ale lui Moise. (v. Num. 12.) Dară nici oamenii cărora le-a încredințat Dumnezeu sabia, nu au fost mai indulgenți față de defăimători. Astfel Theodosie cel mare a ordonat în anul 386, ca toți aceia cărora le ajunge în mână vre-o scriere defăimătoare, s'o nimicească. Iar cel ce o răspândește se fie pedepsit așa de aspru ca însuși autorul a ăstorfel de documente ale răutății inimei, cari inveniează societatea omenească.

Care să ne fie ținuta noastră față de acest păcat?

Să cugetăm asupra răutății, rezponzabilității și a pedepsei ca drept urmare a acestui păcat, pentru că să nu cădem și noi înșine în el.

Să ne cugetăm la însași greșelile noastre, și precum fariseii, nu și-au ridicat mâna asupra păcătoasei când le-a zis Isus: „cine dintre voi e fără păcat, să arunce mai întâi cu pietrii asupra ei“, ci s'au îndepărtat rușinați, astfel cugetul încontinuu la păcatele noastre ne va împedeca de a păcătui față de aproapele nostru

Să cugetăm totdeauna binele despre de aproapele, ca Iosif de Maria, ca cei trei magi despre Irod, ca apostolii despre Iuda.

Să nu luăm parte la păcatul acesta comis de altul. Să nu-i dăm atențiune cu plăcere, căci zice fiul lui Sirah: „îngrădește-ți urechile tale și ascultare nu da gurei fără de Dumnezeu“.

Iar dacă înșine vom cădea victimă defăimării să nu răsplătim răul, cu rău, ci fiind inimoși să nu luăm prea pe suflet daunele cauzate de defăimător, pentru că azi-mâne lume-l va cunoaște și va fi înlăturat cu dispreț, iar bunurile ce le-am pierdut temporal ni-le vom recăștiga și vom fi cu atât mai mulțumiți cu cât mai multe și grele piedeci ni-sau pus în cale.

G. Popoviciu.

CRONICA.

Promoțiune. În vederea îndelungatelor servicii bune, pe cari le-a adus bisericii și neamului, în deosebi culturale naționale române, — Preacuvioșia Sa, protosincelul Eusebiu R. Roșca, directorul seminarului „Andreian“, a fost înaintat Duminecă, la sfânta liturgie,

la înalta demnitate de arhimandrit, în partea Exelenței Sale, a înaltpreasfințitului nostru arhiepiscop și mitropolit Ioan Meșianu. Ceice știu să aprecieze munca și corectitatea, însușiri omenești atât de rari în zilele noastre, se vor bucura, cu noi împreună, de aceasta binemeritată înaintare. (Tel. R.)

Internatul nou și modern din Brașov. Pentru elevii școalelor românești de acolo primește de acum prenotări pentru anul școlar 1915/16. La cerere trimete prospect direcțiunea internatului (Brașov, strada Frundului 39.).

Mulțumită publică. Poporeana noastră de aicea Maria Floarea But văduva lui Ioan Blaga, a dăruit sf. biserici un Policandru frumos, în preț de 115 cor. într-o pomelire și pomana soțului și părinților ei adormiți, — pentru care dar și pe aceasta cale vin a-i mulțumi în numele sfintei biserici, rugând pe Dumnezeu să-i primească jertfa făcută, dăruindu-le celor din viață sănătate cu viață îndelungată; iar celor adormiți iertare de păcate și odihnă vecinică. Apateul ung., la 12/25 iulie 1915. Mihail Drimba paroh local gr. ort.

Necrolog. Cu inima adânc întristată și frântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoșcuților că multiubitul și neuitatul nostru soț, tată, soțeru și bunic *Preot Zăhrie Moga* parohemerit, după serviciu preotesc de 48 ani și tot atâția ani de căsătorie fericită, și-a dat nobilul suflet în mâna Creatorului în 30 Iunie, v (13 Iulie, st. n.) 1915 la 10¹/₂ oare a. m., în etate de 81 an. — Rămășițele pământești ale scumpului nostru defunct se vor așeza spre veșnică odihnă Miercuri în 1/14 Iulie, la 3 oare d. a. Fiei memoria vecinică și binecuvântată! Rohani la, 13 Iulie, n. 1915. Elisabeta Moga n. Papp, soție; Zaharie Moga paroh, Silvia Iova n. Moga, fiu și fiică; Teodor Iova paroh, ginere; Minerva Moga n. Vasiadi, noră; Lucia, Minerva și Florica Moga, nepoate.

— Cu inima frântă de durere aducem la cunoștința rudeniilor, pretinilor și tuturor cunoșcuților, că preaiubitul fiu, frate, nepot și verișor *Romul Vațian* iurist de anul al IV-lea la universitatea din Budapesta, voluntar în regimentul 33 de infanterie ces. și reg. din Arad după lungi și grele suferințe, împărțășit fiind cu sfânta taină a cuminecătorei, azi în 7/20 Iulie a. c., la 7 ore dimineața în etate de 23 ani, a repausat în Domnul. Rămășițele pământești ale preascumpului nostru defunct se vor așeza spre vecinica odihna joi în 9/22 Iulie a. c., la 11 ore înainte de amiază, în cimitirul român greco-oriental din Baia. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Baia (Kisbaja), la 7/20 Iulie 1915. Romul Vațian paroh r. gr.-or. în Ghioroc, Sidonia Vațian n. Moise părinți. Traian medicinist de anul III, voluntar, Hortensia, Roma, Felicia, ca frate și surori. Ilie Moise și soția Ecaterina, Văd. Ana Vațian n. Bogdan ca bunic și bunice. Și număroși unchi, mătușe, veri și verișoare.

Concurse.

Pentru îndeplinirea postului de învățătoare devenit vacant la școala confesională gr. ort. rom. din Izvin (Öszény) protopopiatul Timișoara, să scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul diecesan Biserica și Școala pe lângă următorul beneficiu:

a) Salariul prescriș de art. de lege XVI: 1913, din care comuna bisericească garantează salariu până la suma de 1600 cor., iar competențele dela suma

aceasta în sus sunt asigurate cu rezoluțiunea ministerială N. 178576/913. prin ajutor de stat.

b) Locuință corăspunzătoare și grădină în natură. Curățirea locuinței în intern cade în sarcina alegândei învățătoare, iară în extern și curățirea salei de învățământ în sarcina comunei bis.

c) Pentru participare la conferințele învățătoarești 20 cor. și pentru spese de scripturistică 7 cor. 50 fil.

d) De încălzitul salei de învățământ să îngrijește comuna bis.

Dela recurente să cere să conducă elevele în Dumineci și sărbători totdeauna la biserică.

Acele recurente, cari vor dovedi aptitudinea de a putea propune elevelor și cântarea bisericească, vor fi preferite dacă satisfac și celorlalte recerințe.

Recurentele sunt poftite a să arată în termenul concursual în biserică din Izvin în vre-o Duminecă ori sărbătoare, spre a face cunoștință cu poporul.

Totodată sunt îndatorate a adnexa la petitul adresat comitetului parohial din Izvin și trimis oficiului protopopesc din Timișoara (Temesvár-Gyárváros) pe lângă celelalte documente recerute în original, atestat de apartinență, (illetőségi bizonyítvány) precum și eventualele atestate de serviciu despre serviciul neîntrerupt prestat dela absolvare până acum, mai ales că petițiunile cari nu satisfac și acestei condițiuni nu se vor lua în considerare.

Dat în ședința comitetului paroh. gr. ort. rom. din Izvin, (Öszény) ținută la 29 iunie (12 Iulie) 1915.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea*, adm. protopopesc. 1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului cantoral-învățătoresc dela școala gr. ort. rom. din Răbăgani, (Rabgány) protoprezbiteratul Beiuș, prin aceasta să scrie concurs cu termen de alegere pe ziua de „Tăierea lui Ioan“ 29 August — 11 Septemvrie a. c. pe lângă următorul salariu:

1. În număr: 600 cor., solvit anticipative în rate trei-lunare de comuna bisericească.

2. Venitul cantoral 40 cor.

3. Cvarț corăspunzător cu grădină de legume

4. Ajutor de stat, încuviințat de Înaltul Ministru de culte și învățământ cu nr. 109533/1914.

Reflectanții la acest post, recursele lor, ajustate conform regulamentului și adresate comitetului parohial, le vor trimite oficiului protopopesc gr. ort. rom. în Beiuș și vor avea să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sărbătoare pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale, în biserică din Răbăgani.

Răbăgani la 5/18 Iulie 1915

Augustin Moga,
preot, prez. com. par.

În conțelegere cu: *Moise Popoviciu*, adm. ppsc

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător vacant din Cladova, protoprezbiteratul Mariaradna să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecesan Biserica și Școala pe lângă următorul beneficiu:

1. Locuință liberă în natură cu grădină.

2. În bani gata din repartiziunea dela comuna bisericească. 650 cor.

3. Rebonificare dela izlaz pentru pășune 24 cor. 96 fil

4. Din pădure urb. lemne în natură, în preț de 40 coroane.

5. Arânda anuală de după 1/2 sesie pământ învățătoresc 16 cor. 20 fil.

6. Lemne de foc 16 metrii pentru învățător în preț de 80 cor.

7. Una pruniște în natură în preț de 10 cor.

8. Competința de interese de după capitalul prețului de vânzare a pădurii segregate 48 cor.

9. Pentru cantorat din spesele culturale 50 cor.

10. Să notează, că ajutorul de stat pentru întregirea salariului învățătoresc pe baza legii XVI. din 1913. a fost deja anterior votat.

11. Pentru încălzitul salei de învățământ 8 (opt) metrii lemne de foc în natură și 20 coroane pentru curatorat.

12. Diurne și spese pentru conferințe 20 cor.

Dela înmormântări mari unde va fi poftit 1 cor., iar dela înmormântări până la etate de 7 ani 40 fil.

Dela recurenți să poștește să conducă școlarii în dumineci și sărbători la sf. biserică, să provadă afacerile în strună și toate agendele cantonale din biserică fără alta remunerație. Dintre reflectanți vor fi preferiți cari vor ști înființa și conduce cor bisericesc.

Reflectanții la acest post sunt poftiți a-și trimite recursurile instruite conform legilor în vigoare și ajustate și cu atestat de apartinență comitetului parohial din Cladova pe calea oficiului protoprezbiteral gr. ort. român din Mariaradna (cotl. Arad) având a se prezenta sub durată concursului în sf. biserică din Cladova spre a-și dovedi desteritatea în cânt și tipic.

Pentru comitetul parohial:

Mihail Jurca,
prez. com.

Dimitrie Dehelean,
not. com.

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu,* protoprezbiterul Radnei.

—□—

1—3

În conformitate cu rezoluțiunea de sub Nr. 3253/915 a Ven. Consistor diecezan, pentru deplinirea postului de capelan temporal, cu drept de succesiune, pe lângă parohul Moise Marchiș din Vădas, se scrie concurs cu următoarele beneficii:

1. Casă parohială cu intravilan și supraedificate, care va deveni în folosința noului ales, numai după moartea preotului Moise Marchiș.

2. Una sesiune parohială cu drept de pășune.

3. Stolele indatinat în comună.

4. Birul legal, care e staverit în suma de 67 cor. Din venitele de sub 2., 3. și 4 alegândul capelan va beneficia jumătate și va plăti dările publice după partea sa de beneficii.

Alegândul va provedea, fără altă remunerație, catehizarea elevilor dela școala noastră din loc.

Parohia este de cl. III-a.

Recursele — ajustate conform regulamentului și cu atestat despre eventualul serviciu de până acum, — adresate comitetului parohial din Vădas, se vor înainta în termen de 30 zile, dela prima publicare în organul oficios, la oficiul protopopesc al lenopolei (Borosjenő), iar recurenții vor avea să se prezinte în biserică, spre a-și arăta desteritatea în cele oratorice și rituale.

Din ședința comitetului parohial gr.-or. din Vădas, ținută la 14/27 iunie 1915.

Moise Marchișiu
preș. com. par.

Teodor Mangu
not. com. par.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia* ppresbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățător dela școala ort. română din Ch. Apateu (Körös-szegapáti), tractul Orăzii-mari, se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios.

Emolumentele sunt:

1. În bani gata, plătiți trei-lunar anticipativ din lada bisericeii, 180 coroane.

2. Pământ 6 iug. 1360□ prețuit în 160 cor.

3. 10 cubule grâu amestecat a) 10 cor.; 5 cubule cucuruz a) 8 cor. de tot 140 cor.

4. Locuință în natură, 2 odăi, supraedificate de lipsă, grădina de legumi.

5. Pentru scripturistică 10 cor. 6. Ștoalele compute în 30 cor. 7. Pentru conferințe 10 cor. 8. Pășunat pentru 4 vite. 9. Întregirea dela stat conform art. de lege XVI. din 1913.

Darea după beneficii o va solvi alegândul.

Reflectanții sunt poftiți a-și înainta petitele ajustate cu documentele originale; adresate comitetului par. din Ch. Apateu, la P. On. oficiu protopopesc din Oradea-mare, având în termenul prescripționat a se prezenta în sf. biserică din Ch. Apateu, pentru arătare poporului.

Alesul va avea datorința a conduce școala de repetiție, pentru a căreia conducere va fi onorat cu o sumă modestă din partea comunei politice. Va avea a instrua elevii în cântările bisericești, a cânta cu ei în sf. biserică, a conduce regulat strana în și afară de biserică, cei, care vor fi în stare a înființa și conduce cor, vor fi preferiți.

Se observă, că de curățitul și încălzitul salei de învățământ se va îngriji parohia.

Din ședința par. ținută la 24 iun. 1915.

Mihail Drimba,
paroh, președinte.

Flore Drimba,
not. adhoc.

În conțelegere cu *Andrei Horvath* protopopul Orăzii-mari.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci-cantonale dela școala elem. gr. or. rom. din Valeamare (Zarándpatak) pprezbiteratul Halmagiului, amăsurat dispozițiunilor konz. de nr. 2810/1915 se publică concurs cu termen de 30 zile dela apariția acestuia în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Salari în bani gata din cassa cult. 400 cor. 2. Pentru 12 Hl. naturale, jum. grâu, jum. cucuruz, contra valoarea în bani 180 cor. 3. Uzufuctul alor 7 și jum. jugăr de pământ inv. cu un venit anual de 42 cor. de după care dările publice va avea se le solvească învățătorul. 4. Lemnele focali pentru învăț 20 metri cub. ce eventual se vor plăti în bani prețuite fiind în 100 cor. 5. Spese pentru conferințele inv. 20 cor. 6. Scripturistica școalei 15 cor. 7. Venite cantonale 5 cor. 8. Pentru curatorat 20 cor. 9. Eventualul ajutor de stat pentru întregirea salariului conform articolului XVI: 1913, ce se za cere din nou după alegerea și resp. întărirea inv. căci parohia nu se angajează la salar mai mare, decât cel fixat în acest concurs. 10. Cvarțir acomodat cu două chilio supraedificate și grădina de legumi și pomi. De încălzitul salei de inv. se îngrijește parohia aducând lemnele de lipsă din propriul seu și pe spesele sale la fața locului.

Alesul inv. va fi dator să catehizeze regulat elevii și să-i conducă la biserică, să provadă instrucțiunea și în școala de repetiție și cantoratul în și afară de biserică, — fără alta remunerație.

Doritori de a ocupa acest post sunt poftiți să și susțină recursele lor ajustate cu toate documentele prescrise (a se vede din celelalte concursuri publicate în Biserica și Școala nr. 26, 27, din acest tract) adresate comitetului parohial din Valeamare, pe calea oficiului pprezbiteral gr. or. român din Halmagiu. (Nagyhalmagy.)

Dela recurenți să cere să se prezenteze în vre-o duminică ori sârbătoare sub durată concursului în sf. biserică din loc, spre a-și arăta dexteritatea în cânt și tipic, făcându-se astfel cunoscut poporului.

Din ședința comitetului parohial din Valeamare ținută la 6 maiu 1915.

Joan Sărac,
preot preș.

Joan Bacoș,
notar. com. par.

In conțelegere cu: *Cornel Lazar*, pprezb. insp. școlar.

—□—

2—3

În conformitate cu decisiul *Ven. senat al fundațiunii Zsiga din Oradea-mare*, se publică concurs pentru ocuparea a două și jumătate ($2\frac{1}{2}$) locuri vacante în internatul fundațiunii.

La acest beneficii pot reflecta acei studenți româi gr. or., cari cu începere dela 1 Sept. a. c. n. vor fi înscrși și vor urma ca elev ordinari la școalele medii (gimnasiu, reale) din Oradea-mare, spre care scop rugările — adiustate cu: 1. Extras de botez (are să fie provăzută cu clauzula parohului de acum); 2. Testimoniu școlar de peste an. 1914/15; 3. Atestat de revaccinare. 4. Atestat de paupertitate vidimat și din partea parohului, — au a se înainta subscrisului președinte în Oradea-mare, până la 20 August a. c. incluzive.

Tot până la acest termen au a se înainta președintelui subscris rugările — cu atestatul ultim școlar — acelor școlari români gr. or., cari pentru anul școlar 1915/16 ar dori să fie primiți în internatul Zsigaiian cu taxă de întreținere, care este anual 560 cor. Aceasta taxă cu consenzul președintelui subscris, se poate solvi și în rate, însă are a se solvi taxa întregă în cursul anului școlar. Elevii interniști pe lângă pază bună, primesc vipt bun, cuartir, luminat, încălzit, scaldă.

Afară de taxa aceasta se va solvi taxa medicală 10 cor. De sine înțeles, că elevii au a-și aduce haine de pat, de purtat, albituri în număr corăspunzător.

Oradea-mare, din șed. senatului fundațional, ținută la 27 iunie (10 iulie) 1915.

Andrei Horvath,
președinte.

Gheorghie Papp,
ases. konzist. not. adhoc.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din Sălăgeni (Szelezsény) se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumente sunt:

1. Locuință în natură. 2. Bani gata 200 cor. din cassa culturală. 3. 6 Hl. grâu, 6 Hl. cucuruz, 0.6 Hl. păsulă eventual prețul acestora staverit în 164 cor.. 4. Lemne în natură 24 mt. □-ași aduse la școală. 5. Scripturistica școalei 6 cor. 6. Conferința 20 cor. 7. Ștole obicinuite. 8. Întregirea salarului asigurată sub nr. 151155/914 minis.

La recurse sunt a se alătura în original următoarele documente: 1. Extras de botez. 2. Diploma de învățător. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Alesul va provedea strana fără alta remunerație. Recursele adresate către comitetul parohial

din Sălăgeni sunt a se înainta P. O. Of. pbit. din Buteni (Körösbökény) având reflectanții a se prezenta în cutare Duminică ori sârbătoare în sf. biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Florian Roxin* pprebiter insp. școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci-cantorale dela școala gr. or. rom. elem. din Josas, (Jozzás) pprebiteratul Halmagiului, amăsurat dispozițiilor conz. de nr. 2623/1915, se publică concurs cu termen de 30 zile dela apariția acestuia primăoară în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Salar în bani gata din cassa cult. 380 cor. 2. În loc de naturalele: 6 Hl. grâu 78 cor., 6 Hl. cucuruz 60 cor. 3. Pentru lemne focali inv. 40 cor. (de încălzitul salei de inv. se îngrijește comuna bisericească aducând lemnele de lipsă din propriul seu, pe speșele sale la fața locului. 4. Speșe pentru conferințele învățătoresci 20 cor. 5. Scripturistica 5 cor. 6. Pentru curatorat 24 cor. 7. Locuință în natură cu supraedifice și grădină de legumi. 8. Întregirea salarului inv. conf. art. XVI: 1913, este asigurat cu ajutorul de stat, ee s'a votat și a fost pus în curgere fostului inv. cu nr. 74905/1915, resp. 29,624/1912.

Alesul inv. e îndatorat să catehizeze, întrucât preotul ar fi dispensat, să provadă cantoratul în și afară de biserică și să conducă elevii regulat la biserică, — fără alta remunerație.

Reflectanții la acest post sunt poftiți ca recursele lor — ajustate cu următoarele documente în original:

a) Extras din matriculă botezaților bisericească și civilă. b) Diploma de învățător. c) Atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány). d) Atestat despre event. servicii de până aici. e) Declarație relativ la serviciul militar și obligamentul de substituire pe speșele sale și răspunderea sa în caz de serviciu militar (voluntariat); — să le susțină adresate comitetului par. din Josas, pe calea oficiului pprezbiteral gr. or. rom. în Halmagiu (Nagyhalmagy).

Dela recurenți se cere ca sub durată concursului să se prezenteze, în vre-o duminică ori sârbătoare, în sf. biserică din loc, spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic, făcându-se astfel cunoscut și poporului.

Din ședința com. par. din Josas, ținută la 30 aprilie 1915. v.

Gheorghie Costina,
preot președinte.

Vasilie Lupei,
notar. com. par.

In conțelegere cu: *Cornel Lazar*, pprezbiter insp. școl.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresci din Bodești (Bozós) devenită vacantă prin trecerea în penziune a învățătorului Nicolaie Boșcaiu, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare a concursului.

Salar: 1. Dela epitropia culturală în bani 490 cor. 2. Pentru bucate 240 cor. 3. Pentru lemnele învățătoresci 96 cor. 4. Speșe de conferințe 20 cor. 5. Ștolele îndatinate 10 cor. anual. 6. Scripturistica 10 cor. Întregirea salarului dela stat e asigurată și conform art. XVI 1013.

Alesul va provedea și cantoratul fără altă remunerație. Petitul se va ajustă: 1. Extras de votez, 2. Diploma de inv. 3. Atestat de serviciu, 4. Declarație referitoare la serviciul militar.

Alesul va fi îndatorat a instrua în cântări adulții fără altă remunerație.

Reflectanții sunt obligați a se prezenta în biserică din Bodești spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Recursele adresate comitetului parohial sunt a se subșterne oficiului ppbiteral din Buteni.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florean Roxin* ppbiter insp. școl.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă veteranul paroh Andrei Popovici din Buzad protopreabiteratul Lipovei, în conformitate cu concluzul Ven. Consistor diecezan de sub Nr. 3199/1915 se escrie din nou concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios Biserica și Școala.

Emolumentele sunt:

1. Casa de sub Nr. 58 cu intravilan și grădină de legumă.

2. Una sesiune parohială constătătoare din 34 jughere, conform coalei catastrale.

3. Birul legal stabilit prin concursul publicat în Nr. 27/909 al organului oficial Biserica și Școala.

4. Stolele legale.

5. Eventuala întregire de stat, din cari alegându-l capelan va beneficia toate stolele și birul, iar din sesie jumătate, asemenea și casa cu intravilanul cade exclusiv în folosința capelanului.

Alesul capelan e îndatorat a solvi toate dările publice în proporțiunea beneficiului, și a îndeplini toate funcțiunile parohiale, și a catehiza în școala din localitate, fără altă remunerațiune.

Parohia e de clasa III-a deci recurenții vor dovedi asemenea clasificățiune, având a-și subșterne recursurile lor, - ajustate cu toate documentele recerute prin regulamentul în vigoare, precum și cu atestat despre eventualul serviciu de până aci și adresate comitetului parohial din Buzad, - prea on. oficiu protopresbiteral din Linova-Lippa, iar pe lângă observarea strictă a celor cuprinse în §. 33 din regulamentul pentru parohii a se prezenta în termenul concursual în sf. biserică din Buzad, în vre-o duminică ori sârbătoare, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie.

Dat în ședința comitetului parohial din Buzad, ținută la 23 noemvrie (6 decemvrie) 1914.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Fabriciu Manuila* protopresbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresți-cantorale dela școala gr. or. rom. elem. din **Ș. Buceava** (Solymos-bucsa) protoprezbiteratul Halmagiului, devenită vacantă prin trecerea în satul de penzie a fostului inv. Z. Vesa, amăsurat ordinului conzist. de Nr. 2336/1915, să publică concurs, cu termen de **30 zile** dela apariție acestuia în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Bani gata din cassa cult. 320 cor. 2. Valoarea în bani a naturalelor, adică pentru 6 șinice grâu: 90 cor. pentru 6 șinice cucuruz: 66 cor. 3. Relut de lemne focali pentru inv. (20 mt.) în bani: 100 cor. 4. Venitele cantorale 24 cor. 5. Spese de conf. inv. 20 cor. 6. Scripturistica 10 cor. 7. Locuință coresp. cu supraedificate și grădină de legume. Salarul inv. conf. art. XVI: 1913 după gradație și clasă este asigurat cu ajutorul de stat votat și pus în cugere fostului inv. cu Nr. 131,911/1910.

De încălzitul salei de inv. de curatorat și curățitul școalei și al locuinței inv. (afară de vărutitul intern acesteia) să va îngriji parohia pe spesele sale proprii.

Reflectanți sunt poftiți, să-și susțearnă recursurile lor adresate comitetului par. din Ș. Buceava pe calea oficiului protoprezbiteral al Halmagiului (Nagyhalmagy) având a le ajusta cu următoarele documente: a, Extras de botez din matricula biser. și civilă. b, Diploma învățătorescă. c, Atestat de apartenență (illetőségi bizonyítvány). d, Atestat despre serviciul prestat până-acum. e, Declarație relativ la serviciul militar și obligamentul de spesele și răspunderea sa de substituire în caz de serviciu militar (voluntariat).

Alegându-l învățător e dator se provadă catehizarea elevilor dela școala sa intrucât preotul ar fi dispenzat, instrucția în școala de repitiție și cantoratul în și afară de biserică, nu altcum se conducă elevii regulat la biserică, fără altă remunerație.

Dela recurenți se poștește, ca sub durata concursului să se prezenteze în vre-o duminică ori sârbătoare în biserică din loc, spre ași arăta dexteritatea în cant și tipic, făcându-se astfel cunoscuți poporului.

Din ședința comitetului par. din Ș. Buceava dela 23 nov. 1914.

Sabin Stanijan,

preș. com. par.

Petru Cotoc,

notar.

În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar* m. p. pprezbit. insp. școl.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresți-cantorale dela școala gr. or. rom. elem. din comuna **Sârbi** (Szerb) pprezbiteratul Halmagiului, amăsurat ord. conz. de Nr. 2622/1915. se publică concurs cu termen de **30 zile** dela apariția acestuia în foaia of. „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Bani gata din cassa cult. 424 cor. 2. Relut de de lemne focali pentru inv. 96 cor. ce se compută în salarul fund. 3. Uzufuctul a 2 și jumătate jug. de pământ inv. arător, în venit de 80 cor. de după care dările publice are să le solvească inv. 4. Salarul fundamental conf. art. XVI 1913 după gradați și clasă este asigurat cu ajutorul de stat votat cu Nr. 141525/1910. 5. Dela înmormântări și alte venite cantorale circa 60 cor. 6. Spese de conferințe inv. 20 cor. 7. Scripturistica 10 cor. 8. Locuință în natură cu grădină de legumi.

De încălzitul salei de inv. și de curatorat, curățitul școalei și al locuinței inv. (afară de vărutitul intern acesteia) se va îngriji parohia pe spesele sale.

Reflectanții sunt poftiți să-și susțearnă recursurile lor adresate comitetului parohial din Sârbi pe calea oficiului protopresbiteral din Halmagi (Nagyhalmagy) având a le ajusta cu următoarele documente în original: a) Extras din matricula botezaților biser. și civilă. b) Diploma de învățător. c) Atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány). d) Atestat despre serviciul prestat până acum. e) Declarație relativ la serviciul militar și obligamentul de substituire pe spesele și răspunderea sa în caz de serviciu militar (voluntariat).

Alegându-l inv. e dator să provadă catehizarea elevilor săi, intrucât preotul ar fi dispenzat, instrucția în școala de repitiție, cantoratul în și afară de biserică, nu altcum se conducă elevii regulat la biserică — fără alta remunerație Dela recurenți se poștește ca sub durata concursului, să se prezenteze în vre-o duminică ori sârbătoare în biserică din loc, spre ași arăta dexteritatea în cant și tipic, făcându-se astfel cunoscut poporului. *Comitetul parohial din Sârbi.*

În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar* protopresbiter, inspector școlar.